

Avdekkingsarbeidets mangfoldighet

Siri Søftestad | Avdekking av seksuelle overgrep Veier ut av fortellingen Universitetsforlaget, 2008. 211 sider

PUBLISERT 5. september 2009

I de senere år har det vært et økt fokus på overgrepsutsatte barn. Men det er ikke alltid like lett å vite hvordan vi kan bidra til at avdekking av overgrep skjer på en god måte. Det er da gledelig at det gis ut en norsk bok som viser hvor forskjellige avdekkingsforløp kan være. Forfatteren har som målsetting å gi et samlet, om enn komplekst, bilde av forhold som kan ha betydning for om overgrepsrelasjoner blir kjent eller ikke.

Siri Søftestad er sosionom og forsker ved Avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) ved Sørlandet Sykehus i Kristiansand. Hun har arbeidet med seksuelle overgrep mot barn i det tverretatlige samarbeidsmiljøet i Vest-Agder og har blant annet skrevet fagboka *Seksuelle overgrep. Fra privat avmakt til tverretatlig handlekraft*.

Fortellingene i den omtalte boka er hentet fra Søftestads egen masteroppgave i sosialt arbeid fra 2006 hvor hun intervjuet unge mellom 16 og 18 år. Intervjuene handlet om hvordan de opplevde prosessen da overgrepene mot dem ble kjent.

Boka innleder med et par kapitler som grundig, men kanskje noen steder litt kortfattet, tar for seg den empirien og teorien som forfatteren har funnet aktuell for å belyse bokas innhold og begreper. Alle de sju kapitlene innledes med ungdommenes fortellinger. Kapitlene har overskrifter som «Avdekking i barnets regi», «Avdekking i det offentlige regi» og «Trinnvis avdekking».

Vi får følge flere barn og unge i deres vei mot å våge å dele sin overgrepshistorie. Historiene brukes som innfallspport til faglige ettertanker hvor både eldre og nyere

forskning knyttes opp mot fortellingen. Bokas rytmiske veksling mellom de kliniske vignettene og kunnskap og forskning gir leseren en god opplevelse av å pendle mellom følelsesmessig og intellektuelt engasjement. Dette gjør den engasjerende og lettlest. Jeg opplever videre at forfatteren klarer å vise leseren viktigheten av å både våge å la seg berøre av overgrepshistorier og å forankre tiltak i aktuell og erfaringsbasert forskning.

I et følelsesmessig vanskelig felt, hvor mang en fagperson kan bli redd for å navigere feil, skulle en kanskje ønske seg en håndbok i avdekking av overgrep. Den som forventer dette når de åpner Siri Søftestads bok, vil nok bli skuffet og bør lete andre steder. Du vil ikke finne strategier eller metoder for kommunikasjon med barn om tabuiserte temaer i denne boka. Noen kapitler, for eksempel kapitlet om avdekking i det offentlige regi, gir likevel en rettesnor om hva som kan være gode trekk både som enkeltstående fagperson og i et tverretatlig samarbeid i en avdekkingsprosess.

Forfatteren klarer på en god måte å vise oss hvor skjebnesvangert det kan være om vi voksne låser oss i bestemte fortolkninger og overser muligheten for at forklaringer på barns atferd kan ligge i seksuelle overgrep. Hun lykkes godt med sin målsetting og bidrar til ny innsikt.

Anmeldt av Pål Hagen

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 9, 2009, side